

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/63/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615202971
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7615202971.3

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca JUDr. Radoslav Baláž, v právnej veci I.. N. X., T.. X.XX.XXXX, H. O. I., F. Y. B. Ú. C., G. D. Z. M. G. T. D. S. M., I. N. X., T.. XX.X.XXXX, H. Š. T.H. XX/XX, G. T. D., C. F. I.. I. Y. D., Z. G. G. K. X, H. Z. B. S. H., T.. X.X.XXXX, H. Y. Y. O.. X, G. Š.U., v konaní o zvýšenie výživného takto

rozhodol:

Mení sa rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 13C/62/2011-54 zo dňa 5.6.2012, vo výroku o výživnom zo strany otca na I.. N. a to tak, že sa zvyšuje výživné zo strany otca na I.. N. zo sumy 90 € mesačne, na sumu 140 € mesačne, počnúc od 1.2.2015, ktoré výživné je otec povinný uhrádzať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

Zaostalé výživné zo strany otca na mal. Jakuba za obdobie od 1.2.2015 do 31.8.2015, v celkovej výške 350 € , je otec povinný splácať k rukám matky v mesačných splátkach po 20 € spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich.

Súd návrh matky v prevyšujúcej časti zamietla.

Súd návrh otca na zníženie výživného zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Matka sa návrhom zo dňa 16.2.2015 doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.2.2015 domáhala, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská nová Ves č.k. 13C/62/2011-54 zo dňa 5.6.2012 v časti o určenie výživného tak, aby zvýšil výživné zo strany otca na mal. N. zo sumy 90 € na sumu 200,-- € mesačne počnúc od 1.2.2015.

Svoj návrh odôvodnila tým, že od vyhlásenia rozsudku došlo zmene pomerov , nakoľko náklady na výchovu, výživu a všestranný vývoj maloletého podstatne vzrástli. V čase vyhlásenia rozsudku mal maloletý necelé 2 roky a v súčasnej dobe má štyri a pol roka . Maloletý od 1.9.2013 navštevuje materskú školu na N. O.. Č.. X D. G.G. T. D.. S návštevou materskej školy a hlavne s pribúdajúcim vekom maloletého vznikli a stále vznikajú vyššie potreby a tým pádom sa zvyšujú náklady na zabezpečenie výchovy , výživy a všestranného vývoja maloletého. Maloletý je alergik a trpí atopickým ekzémom, pričom aj s týmto ochorením sa zvyšujú mesačné výdavky na zabezpečenie liekov pre maloletého. Matka mesačne vynakladá na maloleté dieťa výdavky spojené s bývaním v sume 70,-- € , so stravou v sume 120,-- € , na hygienické potreby v sume 30,-- € , na poplatok spojený s návštevou materskej školy v sume 16,-- € , na stravu v materskej škole v sume 22,-- € , na oblečenie v sume 50,-- € , na lieky a vitamíny v sume 30,-- € a na poisťku v sume 12,-- €. Maloletý navštevuje v materskej škole krúžok - plávanie v bazéne , pričom poplatok za školský rok je 40,-- € . Celkové mesačné náklady matky na zabezpečenie všetkých potrieb maloletého predstavujú spolu 350,-- € . Otec momentálne prispieva na

maloletého sumou vo výške 90,-- € . Z vyššie popísaných mesačných výdavkov je však zrejmé , že náklady na zabezpečenie potrieb maloletého podstatne vzrástli a suma 90,-- € už matke nepostačuje na zabezpečenie všetkých potrieb maloletého. Otec neprejavuje záujem o maloletého a navštevuje ho len výnimočne. Taktiež v prípade choroby maloletého , prázdnin a podobných situácií je matka tá, ktorá musí zabezpečovať celú starostlivosť o maloletého a s tým spojené výdavky. Otec netrávi s maloletým letné a žiadne iné prázdniny a nebráva maloletého na výlety, prípadne dovolenky. Maloletý, tým , že je alergik a trpí atopickým ekzémom , sa matka snaží za finančnej pomoci svojich rodičov aspoň raz ročne zobrať maloletého na dovolenku k moru a raz ročne na pobyt do hôr , čo výrazne zlepšuje zdravotný stav maloletého. Avšak všetky náklady v plnom rozsahu hradí matka bez akejkoľvek finančnej pomoci otca .

Na pojednávaní konanom dňa 28.4.2015 otec maloletého vzniesol protinávrh, ktorým žiadal znížiť výživné zo sumy 90 € mesačne na sumu 50 € mesačne s účinnosťou od 1.4.2015, poukazujúc na svoje osobné a majetkové pomery.

Súd uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní spojil konanie o návrhu otca na zníženie výživného s návrhom matky na zvýšenie výživného na maloletého syna na spoločné konanie, ktoré sa ďalej viedlo pod sp.zn. 16P/63/2015.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a otca, výsluchom poverenej zamestnankyne kolízneho opatrovníka , a tiež oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov a pripojených spisov, na základe čoho zistil tento skutkový stav.

Matka maloletého vo svojej výpovedi uviedla, že toho času so synom naďalej býva u svojich rodičov a je hlásená na úrade práce. Jej príjem spočiatku tvorilo nemocenské, ktoré jej bolo vyplácané v sume 270 Eur. V rámci doplňujúcej výpovede uviedla, že je vedená v evidencii nezamestnaných. Krátku dobu pracovala v Pizzerii OMBRE, kde pracovala asi 6 dní, z toho 2 dni predstavovalo zaškolenie, ktoré nemala zaplatené a celkovo tam pracovala 4 dni. Keď však žiadala otca maloletého, aby sa za ten čas, čo bola v práci o syna postaral, ten na to nereagoval, a preto musela toto zamestnanie ukončiť. Tiež poberá prídavok na syna. Nevlastní žiadne majetkové hodnoty a momentálne svojim rodičom ničím neprispieva do domácnosti. Syn navštevuje materskú školu . Dieťa má zdravotné problémy nakoľko je alergik. Otec sa so synom párkrát do roka stretáva. Otec uhrádza výživné, a má takto uhradené dosiaľ určené výživné za všetky mesiace vrátane mesiaca august 2015. Synovi zakupuje darčeky v prípade sviatkov, inak nad rámec bežného výživného neprispieva. Ona samotná vynakladá na stravu sumu 100 € mesačne.

Otec vo svojej výpovedi nesúhlasil s návrhom matky na zvýšenie výživného, a naopak žiadal o jeho zníženie. Uviedol že , toho času žije so svojimi rodičmi v ich rodinnom dome. Je zamestnancom súkromnej firmy, ktorá sa zaoberá prepravou tovaru v EÚ, a jeho pozícia je zabezpečovanie potrieb zamestnancov a v prípade, že niektorý z vodičov ochorie, plní aj funkciu náhradného šoféra. Potvrdil, že vlastníkom uvedenej s.r.o. je jeho otec, ktorý ho zamestnával aj v minulosti a ktorý ukončil už výkon svojej činnosti ako živnostník a to asi v roku 2013. Tiež potvrdil , že aj on samotný má 7 % podiel v uvedenej obchodnej spoločnosti. V období roku 2012 , kedy sa rozhodovalo naposledy o výživnom sa na skutočnosť , že je spoločníkom uvedenej s.r.o. ani nemohlo prihliadať, nakoľko táto bola založená len pár dní pred vyhlásením predmetného rozsudku. Uviedol, že ak má niekto podiel na s.r.o. neznamená to automaticky, že má aj zisk. Navýšenie základného imania v uvedenej spoločnosti, ktorého sa zúčastnil, bolo potrebné, aby sa preukázala finančná spôsobilosť tejto spoločnosti pred jej obchodnými partnermi a leasingovými spoločníkmi. On sa zúčastnil tohto navýšenia, aby si zachoval svoj podiel v spoločnosti a aby tam nevstúpil ďalší spoločník. Na navýšení základného imania v uvedenej s.r.o. sa zúčastnil peňažným vkladom , pričom použil na to finančné prostriedky, z ktorých polovicu mal našetrovanú a druhú polovicu si požičal od blízkeho kamaráta bez akýchkoľvek dokladov a to na dobu neurčitú. Jeho čistý mesačný príjem sa pohybuje vo výške 340 Eur mesačne ako garantovaný príjem a pri služobných cestách do zahraničia sú mu ešte vyplácané cestové náhrady, ktoré však nie sú garantovaným príjmom. Nemá žiaden iný príjem z podnikateľskej činnosti, pretože činnosti , ktoré vykonáva s.r.o. vykonáva táto sama, a on nemá žiadne funkcie v tejto s.r.o.-čke, a preto ani nevie ovplyvniť jej riadenie a vedenie. Tvrdil, že jeho mzda je adekvátna jeho všeobecnému vzdelaniu, keďže nemá špecifické vzdelanie na činnosti , ktoré táto spoločnosť vykonáva. Podľa neho argument matky , že by si mal hľadať zamestnanie u iného zamestnávateľa je nevhodný aj vzhľadom na problémy s prácou v regióne, v ktorom sa nachádzajú ako aj poukazujúc na skutočnosť, že samotná matka si nehľadá zamestnanie. On nevlastní žiadnu

nehnutelnosť. Je vlastníkom motorového vozidla s rokom výroby 2002, ktoré nadobudol od leasingovej spoločnosti v r. 2010. Jeho miesto výkonu práce je buď Bratislava alebo v mieste jeho bydliska. Do Bratislavy odchádza zvyčajne, keď sa vyskytne problém s vozidlom, ktorý treba opraviť. V prípade ak prebýva v Bratislave tak je vo firemnom byte, za ktorý neuhrádza žiadne náklady. Nespláca žiadne úvery ani pôžičky a svojim rodičom do domácnosti prispieva čiastkou 25 Eur týždenne, predovšetkým za úhradu energie a služieb. Toho času nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť okrem mal. Jakuba. Poukázal na to, že v súvislosti so stretávaním sa so synom mu matka maloletého stanovovala rôzne podmienky, najprv aby pri tom boli rôzne blízke osoby z jej strany, neskôr sa aj malý začal dožadovať toho, aby sa jej styk realizoval za jej prítomnosti, a on nemal záujem vynucovať si tento styk súdnou cestou a vyhrocovať situáciu, napriek tomu, že ho má garantovaný rozhodnutím súdu.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 13C/62/2011 súd zistil, že rozsudkom sp.zn. 13C/62/2011-54 zo dňa 5.6.2012 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej sa mal. N. zveril do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu výživným vo výške 90,-- € počnúc od 1.6.2012 vždy do 15-tého dňa v mesiaci k rukám matky. Zároveň bol týmto rozsudkom upravený styk otca s maloletým. Uvedený rozsudok vo svojom odôvodnení v zmysle § 157 ods. 3 O.s.p. mal uvedený len predmet konania a ustanovenia zákona, podľa ktorých súd postupoval, nakoľko sa rodičia maloletého po jeho vyhlásení vzdali práva podať odvolanie voči nemu. Z obsahu predmetného spisu a to ako z listinných dôkazov tak aj z výpovede účastníkov konania však vyplynulo, že v čase vyhlásenia uvedeného rozsudku otec bol zamestnaný, kedy za obdobie od októbra 2010 do marca 2012 vrátane dosahoval priemernú mesačnú mzdu vo výške od 294,65 €, a na dieťach mu bola vyplácaná priemerná mesačná suma 971,40 €. Podľa jeho výpovede na pojednávaní dňa 5.6.2012 sa v čase vyhlasovania uvedeného rozsudku menila jeho pracovná náplň a už nemal chodiť na turnusy do zahraničia, ak tak, iba v prípade potreby, a viac mal byť doma. Bol vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Mercedes Benz 220 CDI. Nebol vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti. Jedným príjmom matky maloletého v uvedenom období podľa jej výpovede a správy ÚPSVaR bol rodičovský príspevok vo výške 194,70 € a prídavok na dieťa v sume 67,02 €.

Pokiaľ ide o súčasné pomery rodičov maloletého dieťaťa, matka podľa správy jej bývalého zamestnávateľa - Komunálnej poisťovne bola ich zamestnankyňou v období od 16.9.2014 do 17.2.2015, kedy bol s ňou pracovný pomer ukončený dohodou, pričom dôvodom ukončenia uvedeného pracovného pomeru bola snaha uvedeného zamestnávateľa prostredníctvom personálnej zmeny zlepšiť obchodné výsledky v danom regióne. V prípade ak by tento pracovný pomer nebol ukončený dohodou bol by ukončený uplynutím určitej doby a to dňa 15.3.2015. Za obdobie trvania tohto pracovného pomeru dosiahla matka celkový čistý príjem vo výške 1.995,47 € (1.322,96 € za rok 2014 a 672,51 v za rok 2015), čo v prepočte na mesiac predstavuje sumu 332,58 €. Podľa dohody o pracovnej činnosti uzavretej medzi matkou a zamestnávateľom EUROPE TRADE s.r.o. zo dňa 4.9.2015, ktorú predložila na nahliadnutie na pojednávaní, bola táto dohoda uzatvorená na dobu určitú od 7.9.2015 do 31.12.2015, kde rozsah práce bol dohodnutý podľa potreby, maximálne však na 10 hod. týždenne a bola dohodnutá odmena vo výške 2,184 € za každú odpracovanú hodinu. Podľa výpovede matky u tohto zamestnávateľa na základe tejto dohody pracovala asi 6 dní v Pizzerii OMBRE, z ktorých 2 dni predstavovalo zaškolenie, ktoré nemala zaplatené a ostatné 4 dni odpracovala. K ukončeniu práce došlo potom, čo otec podľa jej tvrdenia nereflektoval na jej požiadavku, aby nepostaral o ich syna, kým ona mala byť v uvedenej práci. Toho času je nezamestnaná. Je len poberateľkou prídavkov na syna v sume 23,52 € mesačne.

Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves matka s maloletým býva u svojich rodičov v trojizbovom byte. Jej rodičia sú zamestnaní. Pre seba a syna má vyčlenenú izbu a ostatné priestory bytu užívajú spoločne s rodičmi. Na domácnosť rodičom ničím neprispieva. I. N. toho času navštevuje už materskú školu, čo potvrdzuje aj potvrdenie materskej školy zo dňa 10.10.2014. Podľa správy Úradu práce maloletý navštevuje aj krúžok plávania v bazéne s ročným poplatkom v sume 40,-- €. Podľa potvrdenia MUDr. Renáty Macejkovej je alergikom a ekzematikom a vyžaduje si zvýšenú starostlivosť a účasť na opakovaných kontrolách u odborníkov. Podľa matkinho čestného prehlásenia táto má mesačné výdavky na maloletého vo výške 70,-- € ako výdavky spojené s bývaním, 120,-- € ako výdavky na stravu, 30,-- € ako výdavky na hygienické potreby, 16,-- € ako poplatok spojený s návštevou materskej školy, 22,-- € ako výdavok na stravu v materskej škole, 50,-- € ako výdavok na oblečenie, 30,-- € ako výdavky na lieky a vitamíny a 12,-- € ako výdavok na poistku.

Otec maloletého je zamestnaný v spoločnosti Carrytons s.r.o., kedy za obdobie od apríla 2014 do marca 2015 vrátane dosahoval priemernú mesačnú mzdu vo výške od 319,50 €, a na diétach mu bola vyplácaná priemerná mesačná suma 246,67 €. Sám vo svojej výpovedi deklaruje svoj garantovaný príjem vo výške 340,-- € mesačne. Podľa výpisu z obchodného registra je spoločníkom obchodnej spoločnosti Carrytons s.r.o. s vkladom vo výške 7.500,-- €, kedy k navýšeniu uvedeného vkladu došlo dňa 23.12.2014. Podľa vyhlásenia o prevzatí záväzku na nový peňažný vklad zo dňa 10.12.2014 otec prebral záväzok na tento vklad uvedeného dňa vo výške 6.000,-- €, s tým že podľa Vyhlásenia o splatení vkladu tento vklad bol aj skutočne splatený. Uvedená obchodná spoločnosť podľa účtovnej závierky za rok 2014 vlastní majetok v čistom vyjadrení v hodnote 647.407,-- € a záväzky v hodnote 629.457,-- €. Výsledok hospodárenia za uvedené účtovné obdobie predstavuje hodnotu mínus 14.022,-- €, pričom za bezprostredne predchádzajúce obdobie tento výsledok predstavoval hodnotu mínus 54.612,-- €. otec je naďalej vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Mercedes Benz 220 CDI, čo potvrdzuje aj správa Okresného dopravného inšpektorátu. Podľa jeho čestného prehlásenia jeho mesačné výdavky dosahujú celkovú sumu cca 528,-- €, z čoho sumu 100,-- € tvorí príspevok na bývanie, sumu 200,-- € výdavky na stravovanie, sumu 90,-- € úhrady výživného na mal. Jakuba, sumu 30,-- € výdavky na oblečenie, sumu 20,-- € výdavky na základné hygienické potreby, sumu 20,-- € výdavky na lieky alebo výživové doplnky, sumu 8,-- € výdavky na povinné zmluvné poistenie za osobné motorové vozidlo, sumu 25,-- € výdavky spojené s údržbou motorového vozidla a 35,-- € výdavky na PHM.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 Eura mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa.

V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,13 Eur na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihladne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky je potrebné vyhovieť, avšak nie v takom rozsahu, ako to matka požadovala.

Od posledného rozhodovania vo veci došlo k podstatnej zmene pomerov oproti tým pomerom, z ktorých vychádzal tunajší súd v rozsudku sp. zn. 13C/62/2011-54 zo dňa 5.6.2012. Táto podstatná zmena pomerov nastala jednak na strane otca a jednak na strane maloletého N., a v neposlednom rade aj na strane matky maloletého.

Matke maloletého skončilo vyplácania rodičovského príspevku a toho času je bez príjmu, resp. je poberateľkou len rodičovského príspevku na maloletého.

Podstatná zmena pomerov na strane I.. N. spočívala v jeho nástupe do materskej školy. V prípade maloletého teda išlo o nástup na ďalší stupeň vzdelávania a s týmto postupom vo vzdelávacom systéme maloletého dieťaťa sú vždy objektívne spojené zvýšené náklady na takéto dieťa. To sa dostáva na ďalší stupeň vývoja a to ako z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa aj jeho stravovacie potreby, tak aj mentálneho a v konečnom dôsledku aj spoločenského vývoja, kedy sa zapája do nových vzdelávacích či záujmových činností, čo so sebou prináša zvýšené náklady. V tejto súvislosti súd konštatuje, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Navyše v prípade maloletého sa pridružili aj zdravotné problémy , kedy tento podľa potvrdenia jeho ošetrojúcej lekárky je alergikom a ekzematikom a vyžaduje si zvýšenú starostlivosť a účasť na opakovaných kontrolách.

Tiež je potrebné uviesť, že v § 78 ods. 3 Zákona o rodine je obsiahnutá tzv. valorizačná klauzula , ktorá ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá napríklad z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného (zvýšenie), a preto súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného prihliadal aj na túto okolnosť. Takže už len táto okolnosť odôvodňovala oprávnenosť požiadavky na zvýšenie výživného pre maloletého.

Na druhej strane zvýšenie výživného musí mať podklad vo výrazne pozitívnej zmene pomerov nie len na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča a uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa je vždy limitované aj možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov.

V prípade otca maloletého bol preukázaný mierny nárast v jeho tzv. garantovanom príjme. Podľa obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 13C/62/2011, súd pri určovaní poslednej vyživovacej povinnosti mal otec maloletého tento príjem v priemernej výške 294,65 €, kedy v súčasnosti podľa potvrdenia jeho zamestnávateľa tento príjem dosahuje priemernú výšku za obdobie posledných 12 mesiacov v sume od 319,50 €, pričom sám otec vo svojej výpovedi deklaruje tento svoj garantovaný príjem v súčasnej dobe vo výške 340,-- € mesačne. Napriek tomuto nízkemu garantovanému príjmu otec deklaruje svoje súčasné výdavky v sume cca 528,-- €, a je teda predpoklad, že disponuje ďalšími finančnými rezervami, ktoré mu umožňujú vynakladať tieto jeho výdavky. To platí tým skôr, že namiesto zvýšenie výživného na svojho syna uprednostnil koncom roka 2014 navýšenie svojej finančnej účasti v obchodnej spoločnosti, ktorá ho zamestnáva a kde neváhal vložiť z pohľadu ním uvádzaného príjmu značnú finančnú čiastku a to v objeme 6.000,-- €. V rámci ním deklarovaných výdavkov už má zahrnuté aj dosiaľ určené výživné na syna vo výške 90,-- €, ale tiež aj ďalšie výdavky , ktoré z pohľadu princípu prednosti výživného na maloleté dieťa súd nepovažuje za výdavky, ktoré je možné uprednostniť pred výživným na syna. Súd má na zreteli predovšetkým otcom deklarované výdavky na motorového vozidlo v sume 25,-- € určené na jeho údržbu a v sume 35,-- € na PHM. Aj otcom deklarované výdavky v sume 20,-- € mesačne na lieky alebo výživové doplnky sa nejavia byť adekvátnymi , keďže tento súd nepreukázal žiadne zdravotné komplikácie, ktoré by indikovali tieto zvýšené výdavky na túto položku.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine účinného od 1.4.2005 sa zaradili majetkové pomery povinného rodiča medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšírilo východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje povinnosť pracovať. Nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Potencionálny príjem nie je ten, ktorý povinný skutočne zarobí, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a tiež situáciu na trhu práce.

Z tohto hľadiska preto súd hodnotil aj zárobkové možnosti otca, kde na jednej strane síce oficiálne vykazuje nízky garantovaný príjem, na strane druhej však sám prezentuje podstatne vyššie výdavky než mu tento jeho garantovaný príjem dovoľuje uhrádzať.

V danom prípade neprihliadanie na zvýšené náklady na maloletého súvisiace s jeho vekom a predovšetkým zdravotným stavom by znamenalo posunúť zodpovednosť otca za zdravie a život tohto jeho syna výlučne na matku ako druhého rodiča, ktorá sa o maloletého osobne stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť voči nemu na hranici svojich možností. Takýto prístup by bol v rozpore so Zákonom o rodine, morálkou a spravodlivosťou. Súd je toho názoru, že otec maloletého, ktorý okrem uvedeného syna už nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť, vzhľadom na svoj vek (29 rokov) a doterajšie pracovné skúsenosti bol a je schopný zabezpečiť si finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných

potrieb aj vo väčšom rozsahu, a to už aj berúc do úvahy tú skutočnosť, že na navýšenie svojej majetkovej účasti v spoločnosti Carrytons s.r.o., ktorá ho zamestnáva, v rozsahu 6.000,-- € si ich vedel zabezpečiť. Preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby prispieval na výživu mal. Jakuba sumou 140,-- € mesačne, t.j. výživným na 1 deň v rozsahu cca 4,70 Eur.

Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletého, ako aj potencionálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného otca, prihliadajúc na skutočnosť, že maloletý je v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, a teda táto osobná starostlivosť, ktorej sa maloletému takto nedostáva zo strany otca, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná, berúc do úvahy, že otec toho času nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť, súd ustálil výšku súčasného výživného na mal. Jakuba zo strany otca na sumu 140,-- € mesačne, a v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol a zároveň z tých istých dôvodov zamietol v celom rozsahu aj návrh otca na zníženie výživného.

Súd priznal uvedené výživné počnúc odo dňa 1.2.2015, teda tak ako to matka požadovala, keďže postupujúc podľa § 77 ods. 1 Zák. o rodine súd nezistil v danom prípade existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa umožňujúcich zvýšenie výživného späťne pred uvedeným dátumom. V tejto súvislosti poznamenáva, že sprísňujúca úprava možnosti priznať výživné, resp. zvýšené výživné pred dňom podania návrhu od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie, resp. zvýšenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie, resp. zvýšenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj späťne. Relevantným dôvodom je najmä zdravotný stav oprávnenej osoby, ktorý jej zabránil včas uplatniť nárok, konanie, ktoré má znaky trestného činu spočívajúce v bránení uplatnenia nároku na výživné (vyhrážky, násilie) a pod. V danom prípade však súd takéto dôvody nezistil. V danom prípade matka podala návrh dňa 27.2.2015, pričom splatnosť dosiaľ určeného výživného za ten-ktorý mesiac mal otec stanovenú na 15-tý deň toho-ktorého mesiaca. teda súd bol toho názoru, že stanovenie zvýšeného výživného za celý mesiac február 2015 bolo možné, keďže matka návrh na hneď potom, ako zistila, že zvýšené výživné zo strany otca za uvedený mesiac jej nebolo poukázané.

Vzhľadom k tomu, že súd rozhodol o zvýšení výživného na maloletého Jakuba na sumu 140,-- € mesačne vznikol otcovi do dňa rozhodovania o tomto nároku nedoplatok na výživnom za obdobie od 1.2.2015 do 31.8.2015, a to vo výške 350,-- €, ktorý súd povolil otcovi zaplatiť k rukám matky v mesačných splátkach po 20 € spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich.

Tento nedoplatok bol vyčíslený ako súčet sumy novourčeného výživného za mesiace február 2015 až august 2015 vrátane vo výške 140 € mesačne, čo spolu predstavuje sumu 980,-- €. Keďže otec za obdobie mesiacov február 2015 až august 2015 preukázateľne podľa výpovede matky uhradil doteraz mu určené výživné v sume 90 € mesačne za každý z týchto uvedených mesiacov, čo spolu predstavuje sumu 630,-- €, súd od takto novourčeného výživného odrátal toto zaplatené výživné, a následne dospel k celkovej výške dosiaľ neuhradeného zaostalého výživného zo strany otca, t.j. sume 350,-- € (980,-- € - 630,-- €)

Uvedené zaostalé výživné bolo takto vyčíslené k 31.8.2015, nakoľko splatnosť jednotlivých opakujúcich sa dávok výživného bola určená na 15. deň v tom - ktorom mesiaci vopred a teda splatnosť za mesiac september 2015 v čase rozhodovania súdu o tomto nároku ešte nenastala.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a účastníkom im náhradu nepriznal, nakoľko v danom prípade šlo o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v troch vyhotoveniach

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. (Zákon č. 65/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov.)